

УДК 621.326

П'ясецька О. – гр. ПП-31

Рівненський державний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ АУТОАГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ НА ФОНІ ДЕПРЕСІЇ

Науковий керівник: к.п.н., доцент кафедри вікової та педагогічної
психології Назаревич В. В.

Piasetska O.

Rivne State University of Humanities

SELF-HARMING BEHAVIOR FEATURES OF ADOLSCENTS WITH DEPRESSION

Supervisor: Ph.D Nazarevich V.

Ключові слова: аутоагресія, аутодеструкція, підліткова депресія.

Keywords: autoaggression, self-harm, adolescent depression.

Аутоагресія – це активність, зумовлена внутрішніми причинами, що проявляється у нанесенні індивідом пошкоджень самому собі в психічній чи фізичній сферах, зазвичай без суїцидальних намірів.

Дослідження аутоагресивної поведінки проводилось в онлайн-режимі за допомогою Google-форм на платформі соціальної мережі "Вконтакті" за правилами добровільності та анонімності. Тому вибірку склали всі бажаючі прийняти участь у дослідженні у віці 12-19 років. Кількість досліджуваних – 1240 осіб, із них 1107 жіночої статі, 71 – чоловічої та 62 особи, які не бажали вказувати стать. Для оцінювання ступеню вираженості депресивних симптомів і аутоагресивних проявів використано наступні емпіричні методи та методики:

- шкала депресії Бека (варіант для підлітків);
- модифікована шкала прямої агресії (Modified Overt Aggression Scale);
- анкета аутоагресії.

Отримані результати дослідження свідчать, що вагому роль у формування аутоагресивної поведінки відіграють порушення емоційної сфери. Сюди входить емоційне перенапруження, яке виражається в нездатності утилізувати інтенсивні переживання конструктивним способом, надмірне почуття вини, перенаправлення агресивних імпульсів. Навмисна саморуйнація забезпечує тимчасову розрядку, перетворюючи психологічний дискомфорт в активний досвід, однак аутодеструктивний характер такої поведінки створює небезпеку для життєдіяльності особистості. Передумовою самоушкоджень також можуть стати емоційне виснаження, відчуття дереалізації, таким чином підліток намагається налагодити контакт із реальністю, подолати бар'єр між внутрішнім та зовнішнім. Важливим фактором підліткової аутоагресивності є конфлікти в сім'ї, бажання підлітків привернути увагу. Дослідження саморуйнівної поведінки в поєднанні із депресивними симптомами показали, що чим важчу форму депресії переживає індивід, тим більше він схильний до аутоагресії.

Пік аутоагресивності складає 14-15 років, що співпадає із періодом гострого переживання підліткової кризи. По мірі дорослішання підліток стає менш вразливим, його схильність до саморуйнівних дій знижується, тому кількість осіб, що починають спеціально травмувати себе в старшому підлітковому віці до 18-19 років зменшується.